

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ 24 ΕΑΔΗΣΥ/ 2025

(άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν.4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 10 Απριλίου 2025, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Δώρου 7-9 γραφεία της, συνήλθε η ΕΠΙΤΡΟΠΗ της **ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Προεδρεύουσα: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη

Βασιλική Σκαρτσούνη

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Νικολέτα Κοττά

Η Πρόεδρος κ. Ανδρονική Θεοτοκάτου απουσίασε δικαιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Ηλιάνα Κανταρτζή, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, παρέστησαν, η Εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης) καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Επιτροπής.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, περί προσφυγής του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Θεσσαλίας, στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στα Παραρτήματα του Κέντρου, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, συνολικού προϋπολογισμού 138.991,93 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε

απρόβλεπτη περίπτωση).

I. Με το με αριθ. πρωτ. Γ.Π.οικ. 563/21-03-2025 (αριθ. πρωτ. εισ. ΕΑΔΗΣΥ 2827/21-03-2025) αίτημα, μετά του συνημμένου σε αυτό φακέλου, το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Θεσσαλίας (εφεξής και «ΚΚΠΠΘ» ή «Κέντρο») αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν.4412/2016, όπως ισχύει, προκειμένου να προσφύγει σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση της εν θέματι σύμβασης.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1.1. Με την υπ' αριθ. Δ35 ΕΑΔΗΣΥ/20-12-2022 Γνώμη, η Αρχή χορήγησε σύμφωνη γνώμη για την προσφυγή του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας της Περιφέρειας Θεσσαλίας στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, κατόπιν της διενεργηθείσας ανοικτής διαδικασίας άνω των ορίων (ΑΔΑΜ 22PROC009924301), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 παρ. 2 περ. β' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης/άσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στα Παραρτήματά του, συνολικού προϋπολογισμού έως 483.870,97 ευρώ, πλέον ΦΠΑ.

Επισημάνθηκε δε στην αναθέτουσα ότι στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται να δημοσιεύσει προκήρυξη σύμβασης, εφόσον στη διαδικασία περιλάβει όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 73 έως 83 του ν. 4412/2016 και κατά την προηγηθείσα ανοικτή διαδικασία υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας σύναψης σύμβασης και μόνον αυτούς.

1.2. Με την υπ' αριθ. 153 απόφαση της 12^{ης} /30-03-2023 Συνεδρίασης του Δ.Σ. του Κέντρου εγκρίθηκε η σκοπιμότητα ανάθεσης υπηρεσιών καθαριότητας με ανταγωνιστική διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης της Αρχής, συνολικού προϋπολογισμού 522.580,65 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (648.000,00 ευρώ με ΦΠΑ).

1.3. Στις 14-04-2023 εστάλη μέσω ΕΣΗΔΗΣ η υπ' αριθ. 08/2023 (ΑΔΑ:97ΜΟΟΞΝ2-1ΥΨ) (ΑΔΑΜ:23PROC012502922) πρόσκληση για υποβολή προσφορών στους οκτώ οικονομικούς φορείς που συμμετείχαν στον προηγηθέντα ανοικτό διαγωνισμό, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών την 18^η-05-2023 και ημερομηνία αποσφράγισης την 24^η- 05-2023

1.4. Με την υπ' αριθ. 352 απόφαση της 25^{ης} /05-07-2023 συνεδρίασης του Δ.Σ. του Κέντρου, εγκρίθηκε το υπ' αριθ. 2616/28-06-2023 πρακτικό της επιτροπής αξιολόγησης δικαιολογητικών, τεχνικών και οικονομικών προσφορών.

1.5. Με την υπ' αριθ. 372 απόφαση της 27^{ης} /19-07-2023 συνεδρίασης, το Δ.Σ. του Κέντρου ενέκρινε το υπ' αριθ. 2880/27-07-2023 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης της ως άνω πρόσκλησης και ανέθεσε: α) στην εταιρεία «IPIROTIKI FACILITY

SERVICES» την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για το Παράρτημα Καρδίτσας με συνολική τιμή προσφοράς 240.550,08 ευρώ με ΦΠΑ 24% και για τη Δομή Βόλου με συνολική τιμή προσφοράς 44.372,16 ευρώ με ΦΠΑ 24% και β) στην εταιρεία «MY SERVICES A.E.» την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για το Παράρτημα Τρικάλων με συνολική τιμή προσφοράς 170.881,92 ευρώ με ΦΠΑ 24% και για το Παράρτημα Λάρισας Δομή Αμπελώννα με συνολική τιμή προσφοράς 170.762,88 ευρώ με ΦΠΑ 24%.

1.6. Στις 31-07-2023 κατατεθήκαν στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ οι προδικαστικές προσφυγές (ΓΑΚ 1168 & 1172/31-07-2023) των εταιρειών «ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ε.Ε.» και «ΑΝΑΞ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», κατά του Κέντρου, η εξέταση των οποίων ορίστηκε στις 10-10-2023.

1.7. Με την υπ' αριθ. Α771/07-08-2023 απόφαση της Αρχής (διαδικασία προσωρινής προστασίας), ανεστάλη η πρόοδος της διαδικασίας έως την έκδοση απόφασης επί των προδικαστικών προσφυγών.

1.8. Ενόψει της ανωτέρω διοικητικής εμπλοκής, η αναθέτουσα αρχή με το με αριθ. πρωτ. Γ.Π. 2653/01-09-2023 έγγραφό της προς την Αρχή, αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης, ώστε να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης παροχής καθαριότητας για τρεις μήνες. Επί του εν λόγω αιτήματος εκδόθηκε η υπ' αριθ. Δ107 ΕΑΔΗΣΥ/4-10-2023 σύμφωνη Γνώμη της Αρχής, στο πλαίσιο της οποίας συνήφθη στις 19-10-2023 η υπ' αριθ. 55/2023 σύμβαση διάρκειας από 20-10-2023 έως 19-01-2024 συνολικού προϋπολογισμού 65.223,00 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, με την προϋπόθεση ότι αυτή θα λυνόταν αυτοδικαίως εάν ολοκληρωνόταν στο μεταξύ η διαδικασία του διαγωνισμού.

1.9. Εν τω μεταξύ, στις 10-11-2023 και 13-11-2023 κατατέθηκαν στο Διοικητικό Εφετείο Λάρισας αιτήσεις ακύρωσης/ αναστολής εκτέλεσης των εταιρειών ΑΝΑΞ Α.Ε. και ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ - ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ε.Ε. κατά των τεκμαιρόμενων σιωπηρών απορρίψεων των προδικαστικών προσφυγών με αριθμούς ΓΑΚ 1168 & 1172/31-07-2023. Δικάσιμος των εν λόγω αιτήσεων ορίστηκε η 23^η -01-2024.

1.10. Ενόψει της λήξης της σύμβασης που είχε συναφθεί δυνάμει της με αριθ. Δ107 ΕΑΔΗΣΥ/4-10-2023 σύμφωνης Γνώμης της Αρχής και της ως άνω εκτεθείσας δικαστικής εμπλοκής, η αναθέτουσα αρχή με το με αριθ. πρωτ. Γ.Π. 3693/08-12-2023 (αριθ. πρωτ. εισ. ΕΑΔΗΣΥ 5230/11-12-2023) έγγραφό της, αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης προκειμένου να προσφύγει εκ νέου σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στα Παραρτήματά της, για χρονικό διάστημα οκτώ (8) μηνών, συνολικού προϋπολογισμού 174.173,54 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Επί του εν λόγω αιτήματος εκδόθηκε η υπ' αριθ. Δ4 ΕΑΔΗΣΥ/11-01-2024 σύμφωνη Γνώμη της Αρχής και, ακολούθως, το Κέντρο συνήψε α) στις 22-01-2024 την υπ' αριθ. 4/2024 σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας διάρκειας δύο μηνών και προϋπολογισμού 43.100,00 ευρώ, πλέον ΦΠΑ και β) στις 22-03-

2024 την υπ' αριθ. 13/2024 σύμβαση διάρκειας από την υπογραφή της έως 21-09-2024, προϋπολογισμού 130.332,00 ευρώ με την προϋπόθεση ότι θα λυθεί αυτοδικαίως εάν ολοκληρωνόταν στο μεταξύ η διαδικασία του διαγωνισμού.

1.11. Στη συνέχεια, το Διοικητικό Εφετείο Λάρισας με τις υπ' αριθ. ΑΑ 44/2024 και ΑΑ43/2024 αποφάσεις του ανέπεμψε στην ΕΑΔΗΣΥ τις υποθέσεις που αφορούν στις προδικαστικές προσφυγές με αριθ. ΓΑΚ 1168 & 1172/31-07-2023, προκειμένου η τελευταία να ασκήσει την προβλεπόμενη εκ του νόμου αρμοδιότητά της.

1.12. Με τις υπ' αριθ. 1071/2024 (ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1168/31-07-2023, α/α ΕΣΗΔΗΣ 191290) και 1087/2024 (ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1172/31-07-2023, α/α ΕΣΗΔΗΣ 191290) Πράξεις του Προέδρου του 1ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ, ορίστηκε ως ημερομηνία συζήτησης των ως άνω υποθέσεων η 31^η -07-2024 και ακολούθως εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. Σ 1125 και 1126/2024 αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ με τις οποίες ακυρώθηκαν εν μέρει οι υπ' αριθ. 352/05-07-2023 και 372/19-07-2023 αποφάσεις του Δ.Σ. του Κέντρου (με τις εν λόγω αποφάσεις είχαν εγκριθεί το υπ' αριθ. 2616/28-06-2023 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών, τεχνικών και οικονομικών προσφορών και το υπ' αριθ. 2880/27-07-2023 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης της Επιτροπής Διαγωνισμού - βλ. ανωτέρω παρ. 1.4 και 1.5).

1.13. Κατά των ανωτέρω αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ, κατατέθηκαν στις 12-08-2024 στο Διοικητικό Εφετείο Λάρισας αιτήσεις ακύρωσης /αναστολής εκτέλεσης των εταιρειών ΑΝΑΞ Α.Ε., ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ - ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Ε.Ε. και IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES Α.Ε.. Η εκδίκαση των εν λόγω αιτήσεων προσδιορίστηκε για την 9^η -10-2024. Επί των ως άνω αιτήσεων εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. ΑΑ 155/2024, ΑΑ 157/2024 και ΑΑ 158/2024 αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στην αναθέτουσα αρχή στις 20-01-2025.

1.14. Εντωμεταξύ, με το με αριθ. πρωτ. Γ.Π. 1393/ 22-07-2024 έγγραφό της προς την Αρχή η αναθέτουσα αρχή αιτήθηκε εκ νέου την παροχή σύμφωνης γνώμης, ώστε να προβεί στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 συνολικού προϋπολογισμού 139.137,00 ευρώ για έξι μήνες. Επί του εν λόγω αιτήματος εκδόθηκε η υπ' αριθ. Δ103 ΕΑΔΗΣΥ/18-09-2024 σύμφωνη Γνώμη της Αρχής και, ακολούθως, συνήφθη την 01^η -11-2024 η υπ' αριθ. 70/2024 σύμβαση διάρκειας έως 30-04-2025, συνολικού προϋπολογισμού 139.062,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ.

1.15. Σύμφωνα με το περιεχόμενο των ως άνω υπ' αριθ. ΑΑ 155/2024 και ΑΑ 157/2024 αποφάσεων, το Διοικητικό Εφετείο Λάρισας ακύρωσε εν μέρει τις Σ1125 και 1126/2024 αποφάσεις της ΕΑΔΗΣΥ και αποφάνθηκε ότι πρέπει να κληθεί η εταιρεία IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES Α.Ε. για διευκρινίσεις από την αναθέτουσα αρχή σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού του δώρου Χριστουγέννων, Πάσχα και επιδόματος αδειάς που αφορά στην υποβληθείσα στην υπ' αριθ. 8/2023 πρόσκληση ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση οικονομική προσφορά.

1.16. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 338/17-02-2025 έγγραφο της αναθέτουσας αρχής, διαβιβάστηκαν στην ΕΑΔΗΣΥ οι διευκρινίσεις της εταιρείας IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES A.E. και ορίστηκε η 19^η -02-2025 ως ημερομηνία εκ νέου εξέτασης των προσφυγών, επί των οποίων μέχρι και σήμερα δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις.

III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: *«2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη».*

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

3. Το υπό εξέταση αίτημα του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Θεσσαλίας, το οποίο αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και ως εκ τούτου αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών υπό την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου νόμου, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Ειδικότερα, πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (CPV: 90910000-9 «Υπηρεσίες Καθαρισμού»).

Περαιτέρω, στο άρθρο 5 «Κατώτατα όρια» (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170) του ν. 4412/2016, όπως ισχύει, ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: *«[...] γ) 221.000 EUR ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές [...]».*

Η σκοπούμενη σύμβαση φέρεται ως αυτοτελής δημόσια σύμβαση παροχής υπηρεσιών περιοδικού χαρακτήρα, το αντικείμενο της οποίας προβλέπεται να ανανεωθεί εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Η συνολική δε εκτιμώμενη αξία αυτής για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, ανερχόμενη στο ποσό των 138.991,93 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, υπολείπεται του ως άνω ορίου. Δεδομένου, όμως, ότι κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο, σύμφωνα με τα υποβληθέντα στην Αρχή στοιχεία, η συνολική πραγματική αξία των συμβάσεων ίδιου τύπου της αναθέτουσας ανέρχεται σε ποσό που υπερβαίνει το κατώτατο όριο του άρθρου 5 παρ. γ' του ν. 4412/2016, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ίδιου νόμου, όπως ισχύει.

4. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες, στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

5. Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται, ως νομική βάση του αιτήματός της, τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη, οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση), η εφαρμογή της οποίας εξαρτάται από τη σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων: α) την ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού, β) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής και γ) την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της, και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ. Συν. Απ. 1080/2022 σκ. 6). Ομοίως, οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

Συναφώς, όταν η αναθέτουσα αρχή προσφεύγει επανειλημμένα στην εξαιρετική διαδικασία του 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, δεν αρκεί η αναφορά στους λόγους που την οδήγησαν να προσφύγει για πρώτη φορά, αλλά πρέπει να βεβαιώνεται αιτιολογημένα ότι οι ανωτέρω λόγοι (αρχικοί ή νέοι) συντρέχουν και για την εκ νέου προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (ΣτΕ 1747/2011 σκ. 5, ΔΕΦ Πειρ 156/2022 (Ακυρωτικός Σχηματισμός) σκ. 12, Δ12ΕΑΔΗΣΥ/2022).

Υπό την επίκληση δε της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται για την ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ της 2.10.2008, Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας C-157/2006, σκ. 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, ΣτΕ 1987/2021, Ελ. Συν. VII Τμ. 733/2022, 1494/2022, Γνώμες της Αρχής Δ127/2018, Δ75, Δ84/2019 κ.α).

6. Ως προς τη συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων και την τεκμηρίωση του αιτήματος της, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ότι υφίσταται συνθήκη κατεπείγοντος, καθόσον υπάρχει ανάγκη προστασίας της δημόσιας υγείας, δεδομένου ότι η τρέχουσα σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας λήγει την 30-04-2025 και η εν λόγω ανάγκη

δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με άλλον τρόπο. Προς επίρρωση των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στο αίτημά της, ότι το ΚΚΠΠΘ έχει ως σκοπό την προστασία της παιδικής ηλικίας, της νεότητας, της τρίτης ηλικίας και παρέχει νοσηλεία, φροντίδα και εκπαίδευση σε άτομα με χρόνιες παθήσεις πνευματικές ή κινητικές. Στο πλαίσιο εξυπηρέτησης των ανωτέρω σκοπών, οι υπηρεσίες παροχής καθαριότητας συναρτώνται άμεσα με την ασφαλή λειτουργία του, καθόσον στις κλειστές δομές του φιλοξενούνται δια βίου περίπου 300 περιθαλπόμενοι με σοβαρές αναπηρίες και χρόνια νοσήματα, η φροντίδα των οποίων απαιτεί κατάλληλες υγειονομικές συνθήκες διαβίωσης. Στα παραρτήματα του Κέντρου δεν υπηρετεί μόνιμο προσωπικό καθαριότητας, οι δε καθημερινές ανάγκες των περιθαλπομένων συνεπιφέρουν μεγάλο όγκο αντίστοιχων εργασιών, η έλλειψη των οποίων συνιστά υγειονομική απειλή τόσο για τους χρονίως πάσχοντες τροφίμους, όσο και για τους εργαζομένους, που ανέρχονται συνολικά σε 550 περίπου άτομα.

7. Ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται την αλληλουχία χρονοβόρων γεγονότων, τα οποία προκάλεσαν ασυνήθη καθυστέρηση στην εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία, που αντικειμενικά δεν μπορούσε να προβλέψει, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και διαρκούν ακόμη. Ειδικότερα, επικαλείται ότι η υπέρμετρη καθυστέρηση της διαγωνιστικής διαδικασίας οφείλεται, όπως αναλυτικά προεκτέθηκε (βλ. Ιστορικό 1.6 έως 1.15), στη διοικητική και δικαστική εμπλοκή που προέκυψε συνεπεία των προδικαστικών προσφυγών, των αιτήσεων ακύρωσης -αναστολής που ασκήθηκαν, της αναπομπής από το Διοικητικό Εφετείο προς την ΕΑΔΗΣΥ των υποθέσεων που είχαν απορριφθεί σιωπηρά και της επακόλουθης εκ νέου άσκησης αιτήσεων αναστολής – ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν από την Αρχή.

8. Εν προκειμένω, τα γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά την έκδοση της υπ' αριθ. Δ103/2024 Γνώμης της Αρχής, και ειδικότερα η έκδοση αποφάσεων από το Διοικητικό Εφετείο επί των αιτήσεων ακύρωσης -αναστολής που είχαν ασκηθεί, σε συμμόρφωση με τις οποίες η αναθέτουσα αρχή ζήτησε διευκρινίσεις από συμμετέχοντα οικονομικό φορέα, συνιστούν νέα απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία δεν εμπίπτει στη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας αρχής. Η δε καθυστέρηση που προκλήθηκε, επηρέασε συνεκδοχικά, καθ' υπέρβαση της απαιτούμενης προβλεψιμότητας την εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας. Συνεπεία των ανωτέρω, η ανάγκη κάλυψης της καθαριότητας του Κέντρου και των Παραρτημάτων του ΚΚΠΠΘ παρίσταται κατεπείγουσα, καθώς η διάρκεια της ισχύουσας σύμβασης εξαντλείται στις 30.04.2025. Περαιτέρω, η τήρηση των μέτρων υγιεινής στους χώρους του ΚΚΠΠΘ, στους οποίους πέραν της καθημερινής προσέλευσης των εργαζομένων, φιλοξενούνται μόνιμοι τρόφιμοι με σοβαρές παθήσεις, είναι επιτακτική και άπτεται της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ανάγκη εξασφάλισης αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που τάσσουν άλλες διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης. Όσον αφορά δε τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης, παρίσταται προφανής, και τούτο διότι σε περίπτωση ομαλής εξέλιξης της διοικητικής και

δικαστικής εμπλοκής θα είχαν ήδη συναφθεί συμβάσεις βάσει της τρέχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας.

9. Συναφώς, το αιτούμενο χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών παρίσταται εύλογο, προκειμένου να ολοκληρωθεί η εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία και να προκύψει ανάδοχος, δεδομένου ότι εκκρεμεί και το στάδιο του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Σε κάθε περίπτωση, η τήρηση του αναγκαίου μέτρου διασφαλίζεται με τη δέσμευση της αναθέτουσας ότι στη σύμβαση που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση θα περιληφθεί ρητή επιφύλαξη, περί αυτοδίκαιης και αζημίως για την ίδια λύσης αυτής, εάν σε προγενέστερο χρόνο ολοκληρωθεί η ως άνω ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση (βλ. Δ19/2023, Δ43/2023, Δ103/2024 γνώμες της Αρχής).

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Επί του τεθέντος ερωτήματος, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την παροχή σύμφωνης Γνώμης, περί προσφυγής του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Θεσσαλίας, στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στα Παραρτήματα του Κέντρου, για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, συνολικού προϋπολογισμού 138.991,93 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Η Συντάκτης

Νικολέτα Κοττά

Αθήνα, 10 Απριλίου 2025

Η Προδρεύουσα Σύμβουλος

Ευαγγελία Κουτούπα